

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Sjonistycznej w Tarnowie.

PRENUMERATA:

Miesięcznie	Zł. 1-10
Kwartalnie	Zł. 3-30
Półrocznie	Zł. 6-60
Rocznie	Zł. 13-20
Prenumerata zagraniczna miesięcznie	Zł. 1-50

Konto P. K. O. 410.288.

Redakcja i administracja: ul. Goldhamera 3.
Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 po południu.

Rękopisów nie zwraca się.

OGŁOSZENIA:

Strona	Zł. 200—
1/2 strony	Zł. 100—
1/4	Zł. 60—
1/8	Zł. 30—
1/16	Zł. 15—
1/32	Zł. 8—
Przed drukiem 100 proc. drożej.	
Drożej za słowo 30 gr.	

Rok VII.

Tarnów, piątek dnia 9 lutego 1934 r.

Nr. 6.

W piątek, dnia 9 lutego o godz. 7-30 wieczór odbędzie się w lokalu własnym przy ul. Goldhamera 3.

Zebranie Ogólnych Sjonistów

- z następującym porządkiem dziennym:
- 1) Referat prez. Dra Chompla n. t. „Przed Konferencją Krajową.
 - 2) Wybór delegatów na Konferencję.
 - 3) Wnioski i interpelacje.

Na falach polityki miejskiej.

(Wywiady z p. prof. K. Ciołkoszem i p. radcą Manaczyńskim).

W ostatnim czasie panuje wielkie ożywienie za kulisami polityki miejskiej. Kwestia składu osobowego przyszłego zarządu miejskiego spowodowała wielką aktywność ze strony różnych grup i osób pretendujących na stanowisko w przyszłym mieście. W łonie BB są silne tarcia między poszczególnymi osobami wpływowymi, wzajemnie się zwalczającymi.

Dla oświecenia całej sytuacji i zaznajomienia naszych czytelników z faktycznym stanem rzeczy, zwróciliśmy się do p. prof. Ciołkosza jako czołowej postaci Bloku sjonistycznego i do p. radcy Manaczyńskiego, prezesa stowarzyszenia właścicieli nieruchomości w Tarnowie z prośbą o udzielenie nam wywiadu na temat aktualnej polityki miejskiej. Obaj łaskawie zadość uczynili, naszej prośbie.

U p. prof. Ciołkosza.

Odrzuć przystępujemy do tematu.

Jak p. profesor ocenia wynik wyborów do Rady miejskiej? — pytamy.

— Przed wyborami — odpowiada p. prof. Ciołkosz — i podczas wyborów nastroj wśród ludności miasta był antysanacyjny. Do wytworzenia tego nieprzychylnego nastroju przyczyniła się w znacznej mierze rady komisarские p. Marszałkowskiego, który nie umie podchodzić odpowiednio do spraw gospodarki miejskiej. Zresztą uważam, że rady komisarские zawsze są szkodliwe dla odnośnych instytucji i dlatego takie rady zawsze zwalczaliśmy. Tem się też tłumaczy porażka sanacji przy wyborach, która nie uzyskała bezwzględnej większości.

Żydzi nie są ideowo związani z sanacją, choć idą za sanacją ze względów koniunkturalnych (?) — zdaniem zbliżyło do sanacji objęcie przez Hitlera władzy w Niemczech, a Polska stała się azylem dla uchodźców. Z chwilą podpisania przez Polskę paktu z Hitlerem sympatie Żydów do sanacji znacznie się zmniejszyły.

Do większości sanacyjnej w tut. Radzie miejskiej nie można też zaliczyć kandydatów umieszczonych na ostatnich miejskich listach gospodarczych, ponieważ nie mają oni żadnego wyraźnego obciążenia politycznego. W ten sposób żadna z partii, ani sanacja, ani też Blok sjonistyczny nie uzyskała większości.

— Jakie będzie stanowisko PPS w przyszłej Radzie? — pytamy.

— Jak długo PPS nie uzyska bezwzględnej większości sjonistycznej, tak długo nie będzie kwapiła się do objęcia rządów w mieście i za rządy te żadnej odpowiedzialności brać nie będzie. Wszelkie kompromisy z kimmelwiekbądz są jak linie wykluczone.

— PPS wysuwa obecnie kwestię umieszczenia rządów komisarских, wyboru prezydenta i uzdrowienia gospodarki miejskiej. I o ile gospodarka ta nie będzie skierowaną przeciw klasie robotniczej, zarząd miasta może liczyć na pozytywną współpracę PPS.

— PPS ciągnie dalej bezograniczoną rozmowę — nie pretende do stolicy prezydenckiej, wyraża jednak zdanie, że można wybrać prezydenta z pośród działaczy miejscowych, wskazując m. i. na p. starostę Marossanyiego, Dra Kryplewskiego, prez. Jakubowskiego, Dra Goździewskiego i radcę Dra Brodzińskiego.

— Ze względów zasadniczych przy obsadzeniu stanowisk w zarządzie miasta PPS głosować będzie na własnych kandydatów.

— Jak się przedstawia sprawa ukonytuowania się Rady miejskiej? — pytamy dalej.

— Groziło niebezpieczeństwo — odpowiada p. prof. Ciołkosz — zniszczenia autonomii ze strony pewnej grupy sanacyjnej, popierającej p. Marszałkowskiego, przez uniemożliwienie wyboru prezydenta z powodu braku ustawowej kwalifikowanej większości. Radni żydowskie mieli się wstrzymać od głosowania rzekomo z tego powodu, że nie otrzymali wiceprezydenta. Kandydat PPS uzyskałby wówczas 17 głosów, a kandydat sanacji 16, a ponieważ kwalifikowana większość dla wyboru prezydenta wynosi 21, wybór taki byłby nieważny. W myśl ustawy w takim wypadku władza mianuje prezydenta. Nominację otrzymałby niewątpliwie p. Marszałkiewicz. Kombinacja ta przedwcześnie odkryta obudziła czujność społeczeństwa tarnowskiego i większą aktywność, że strony grupy sanacyjnej nie przyczyniła dla p. Marszałkowskiego usposobionej i w rezultacie spaliła na panewce. Nie znaczy to bynajmniej, że nie zachodzi więcej obawa wypłynięcia kandydatury p. Marszałkowskiego na stanowisko prezydenta miasta. P. Marszałkiewicz bowiem gra na zwłokę i sam jeden ma większe wpływy i poparcie w województwie, aniżeli cały zarząd BBWR w Tarnowie z p. Ryblewskim na czele. Tem tłumaczymy sobie unieważnienie wyborów w 3 okręgach. P. Marszałkiewicz bowiem wierzy, że przy nowych wyborach potrafi uratować przepadłych kandydatów, jak inż. Okonia, Dra Kryplewskiego i usunąć ludzi jemu nieprzychylnych, jak inż. Letschera lub Komuskiego.

Ponieważ ostatnio — ciągnie dalej p. prof. Ciołkosz per las et nefas p. Marszałkowskiego zdobył większość w Związku Legionistów i został prezesem tego związku, to przy tej zwłoce czas może się zdarzyć, że p. Marszałkiewicz zdobędzie też prezesurę okręgową BBWR, a wówczas padnie już komenda: Blok sanacyjny głosuje na p. Marszałkowskiego. Przewidywania te są tembardziej uzasadnione, gdyż jak się dowiaduje, p. Ryblewski zrzucony niepowodzeniem swojej akcji na terenie polityki miejskiej złożył prezesurę BBWR w Tarnowie.

— Być też może, że p. Marszałkiewicz spodziewa się w tych 3-ich okręgach zdobyć kilka nowych mandatów kosztem Bloku sjonistycznego. Rachuby te sromotnie go zawiodą.

— Moim zdaniem w IX okręgu Blok mieszczański może zdobyć 1 mandat kosztem sanacji. PPS wyjdzie z tej nowej walki bez uszczerbku. Przeciwnie, przy rozbiciu głosów z powodu wystąpienia trzeciej listy dzielnicy wyborczy się zmniejszy, a przy większej frekwencji głosujących wskutek wzmożonej agitacji PPS, możemy jeszcze uzyskać 1 lub 2 mandaty w I i IX okręgu.

— Jak jest plan pracy klubu radnych sjonistycznych? — pytamy.

— Jak wiadomo budżet miejski został obniżony z dwóch milionów do kwoty poniżej 1 miliona zł. Ponieważ zadłużenie miasta wynosi około 8 milionów, budżet ten starczy zaledwie na spłatę procentowania długów. Gospodarka miejska musi zatem iść

Z powodu wyjazdu sprzedam tanio połowę wielkiej realności wraz z frontową parcelą budowlaną przy ul. Marcina 24.

Informacji udziela współwłaściciel realności przy ul. Marcina 24, m. 3.

w kierunku powiększenia dochodów przedewszystkiem z przedsiębiorstw gminnych i zastosowania najwiskszych oszczędności, które muszą być przeprowadzone w sposób radykalny. Koszta administracji muszą być obniżone o 50 proc. W ramach oszczędności objęte będą też pensje prezydentów i ławników.

— PPS zdaje sobie sprawę z tego, że racjonalna gospodarka nie będzie możliwa o ile nie nastąpi konwersja długów na warunkach długoterminnej spłaty i niskiego oprocentowania. PPS domagać się będzie zatrudnienia bezrobotnych, budowy tanich domów mieszkalnych i szeroko zakrojonej opieki społecznej nad dziećmi robotniczymi. Od spełnienia tych postulatów PPS uzależnia też swoje stanowisko wobec zarządu miasta.

— A stosunek do Żydów — pytamy.

— PPS nie przywiązuje żadnej wagi do klucza narodowościowego przy obsadzeniu stanowisk w zarządzie miasta, gdyż PPS w swoich zaprzątniach nie zaznacza żadnych różnic ani wyznaniowych ani też narodowych. Domagamy się tylko, by w zarządzie zasiadali ludzie uczciwi, znający potrzeby miasta i społecznie wyrobieni. Nie mam nic przeciw temu, aby Żydzi czy to dla utrzymania tradycji, czy też w chęci przysłużenia się społeczeństwu żydowskiemu, otrzymali odpowiednią reprezentację w zarządzie miasta. Zdać mi się, że jest rzeczą taktyki i wdzienności ze strony sanacji, aby jednak ludność żydowska uzyskała też reprezentację w zarządzie miasta.

— W świetle stosunków, które się obecnie układają przewiduję, że Żydzi nie uzyskają ani jednego wiceprezydenta, ani też ławnika.

Wskutek uchwał ostatniego kongresu PPS stanowisko radnych sjonistycznych w radach miejskich mogą ulec radykalnej zmianie w kierunku nieubieganej walki z obecnym systemem.

U p. radcy Manaczyńskiego.

Pytamy: Panie radco! Władze uwzględniły tylko częściowo wniesione przez Blok mieszczański protesty wyborcze. Jakie jest uzasadnienie odrzucenia dalszych protestów?

— Dalsze protesty — odpowiada p. radca — zostały odrzucone jedynie ze względów formalnych, w niektórych wypadkach władza nadzorczą wogóle protestów nie rozpatrywała merytorycznie, odrzucając je ze względów formalnych, a mianowicie, że pewna ilość podpisów umieszczonych na protestach nie jest autentyczna. Nie wiem, kto to podpisał są nieautentyczne, gdyż nie mamy możliwości skontrolowania tych argumentów.

— Po wniesieniu protestów usiłowano z pewnych stron nakłonić nas do cofnięcia protestów, aby umożliwić szybsze ukonytuowanie się Rady. Jednocześnie uchwaliliśmy protestów nie wycofać, by się nie narazić na zarzut, że cała nasza akcja została zainicjowana przez kilka jednostek, dążących do zdobycia stanowisk.

— Chodziło nam — ciągnie dalej p. radca — o uzyskanie odpowiedniego zastępstwa dla właści-

cieli realności oraz o ostateczne ustalenie znaczenia poszczególnych postanowień ordynacji wyborczej, której wyklądka, dokonana przez tu. główną komisję wyborczą przy unięważeniu list Bloku mieszczańskieg wydała się nam tak pod względem rzeczowym jak i prawnym niezasadzoną. Cofnięcie zatem projektów pozostawiloby wątpliwości nasze nie załatwione.

W niektórych wypadkach wyklądka tu. głównej komisji wyborczej została obalona, w niektórych zaś wypadkach władza nadzorczą wogóle zarzutów merytorycznie nie rozpatrywała. Zwroćmy się więc jeszcze ze skargą do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Jak p. radca przedstawia sobie wynik uzupełniających wyborów, pytamy.

Nie chce bawić się w przepowiednie. Sądząc jednak z popularności, jaka lista Bloku mieszczańskieg cieszyła się przed wyborami przypuszczam, że zwyciężyła.

— Przystępujemy do akcji wyborczej. Nie wysuwamy hasła walki z rządem, lecz walki z nie-rządem na terenie miasta Tarnowa. Komitet wyborczy Bloku Gospodarczego od samego początku szedł na pełną niełagodność wobec nas. Z początku nas zapewniono, że wszystkich naszych 8 kandydatów umieści się en bloc na liście Bloku Gospodarczego. Później zaś stopniowo kreślono jednego po drugim, a w rezultacie pozostał tylko prezes, który jednak uważał za stosowne mandatu nie przyjąć. Walka wyborcza będzie najprawdopodobniej ostrej, ale mam nadzieję, że zwyciężymy.

— Jaki jest program Bloku Mieszczańskieg?
— Własność nieruchomości jest w strasznie położeniu, a w całym szeregu wypadków grozi kompletna ruina. Około 500 domów ma iść na licytację. Ciężary podatkowe oraz ciężary gminy ściągane bez względu na właścieli realności, mimo, że lokatorki przeważnie nie placą czynszu, doprowadzają własność nieruchomością miejską do ruiny. W Tarnowie po części winna jest temu rozrzućna gospodarka gminy. Zadaniem więc reprezentacji właścieli nieruchomości jest:

choćmy będzie uważać na to, by uchwalony budżet był utrzymany w właściwych granicach, aby zgodzić z intencją Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, nie tylko nie czyniono żadnych wydatków poza-budżetowych, ale nawet ułożony już na bieżący rok budżet został ograniczony w faktycznym wydatkowaniu. Jest to jednym z kardynalnych postulatów właścieli realności.

— Dalej: Wprowadzenie koniecznej w warunkach obecnego kryzysu ostrożności przy wydawaniu nakazów „elegancji” dla upiększenia fasad kosztownych właścicieli realności.

— Roboty publiczne, które miasto z reguły wykonuje na koszt właścieli nieruchomości, obciążane są niesłychanie drogo, co często stawia właścieli domów w położeniu bez wyjścia. Doprowadzenie więc tych kosztów do właściwej miary będzie jednym z zadań reprezentacji naszej w Radzie miejskiej.

— Podatek od placów niezabudowanych—gruntów gospodarstw rolnych, położonych na Strusinie przy ocenianiu wartości tych gruntów według zasad stosowanych dla parcel budowlanych w mieście, stał się dla odnośnych właścicieli ciężarem wprost nie do zniesienia. Przeprowadzenie więc akcji w kierunku zmniejszenia tego podatku do właściwej wysokości i wyeliminowanie z niego gruntów, które za parcele budowlane nie mogą uchodzić, będzie jednym z dalszych postulatów naszej reprezentacji.

— Blok Mieszczański — powiada dalej p. Manaziński — nie jest tylko zrzeczeniem właścieli nieruchomości w Tarnowie, lecz postawił sobie również za zadanie obronę rzemiosła. Należy więc żywić nadzieję, że starania w tym kierunku podjęte nie będą płonne. Blok Mieszczański poczynił starania, aby całość mieszczaństwa bez względu na wyznanie i narodowość miało możność przedstawiania swoich krzywd i bólów bez upokarzających audiencji.

Oto w głównych zarysach nasz plan pracy na terenie Rady miejskiej.

W następnym numerze umieścimy dalsze wiadomości na temat sprawy wyborów poruszonych.

MIEDZY SOBA

Aguda grozi „opozycją”.

Wynik wyborów do kahalnej komisji wyborczej, dokonanych onegdaj na posiedzeniu żydowskiej gminy wyznaniowej, wywodził Agudę z równowagi. Został przegłosowany, a do komisji wybrano przedstawicieli nowej partii „Machzikiej Hadas”. Nie mogą tego przeboleć, chcą więc zmusić niesposłuszną większość do uległości. W tym celu udała się delegacja Agudy do p. Starosty z prośbą, by nie zatwierdził wyboru pp. Maurera i Engländera, przyczem delegaci oświadczyli, że zgoda się ewentualnie na wybór tych panów do komisji wyborczej, jeżeli dani się Agudzie jeszcze 3 miesiące w komisji.

Delegacja zaznaczyła, że jeżeli jej zadania nie będą uwzględnione, Aguda przejdzie do „ostrej opozycji”.

Niemna co. Apetyt mają panowie z Agudy nie zły.

„Machzikiej Hadas”.

Ordoksijska coraz bardziej poznaje się na Agudzie, na jej szkodliwej działalności i zgubnym wpływie na ulicy żydowskiej. Celem unieszkodliwienia destrukturywnych poczyniń Agudy, założyła się nowa partia p. n. „Machzikiej Hadas”, która ma w swoim programie jednym z celów: panowie: walka z Agudą, aż do zupełnego jej zaniku z atrycy życia publicznego na ulicy żydowskiej.

Nowa „partia”, składająca się ze zwolenników rabina z Betza i Kołaczcy, odbyła już pierwsze zebranie konstytuujące w sobotę dnia 3 lutego br. w Klaus, na którym ułożono plan pracy.

Argumenty przeciw.

Aguda zawsze i wszędzie reklamuje się, że jest jedyną obrończynią Tory i religii, że jedynie prowadzi Agudy stoją na straży, aby autorytet Tory nie został naruszony.

Ile prawdy tkwi w tym twierdzeniu, przekonano nas może następujący fakt:

Na sobotę 3 bm. zjechał do Tarnowa rabin z Cieszanowa, który należał do zagorzących przeciwników Agudy, a który wielokrotnie miał się podobno ujemnie wyrazić o niektórych przywódcach Agudy. Aguda postanowiła z tego powodu zmusić się na rabina z Cieszanowa. To też gdy w piątek wieczór rabin z Cieszanowa po modlitwie opuścił Klaus i udał się do swego mieszkania w towarzysztwie licznych swych zwolenników, wychowanekowi Agudy — widocznie na rozkaz z góry — przyczepili się do orszaku, zachowując się wyzywająco, aż wkońcu sprobowali bitkę zupełnie poważną. Nazajutrz zaś bójka agudowska obrzuciła rabina z Cieszanowa i jego zwolenników na ulicy brykami śniegu i cuchnącymi jajami.

„Jak świętym jest dla Agudy autorytet Tory i rabinów

Nikt nas chyba podejrzywać nie może, że jesteśmy zwolennikami rabina z Cieszanowa, ale musi-

my jakostrzej napietnować ten chamski i ordynarny sposób zwalczania swego przeciwnika politycznego. Postępowanie takie stoł w rażącej sprzeczności z religią i etyką żydowską, które Aguda sobie przywłaszcza, twierdząc, że jedynie ona stoł w ich obronie.

Fakt ten wykazuje, że Tora i religia są dla Agudy tylko środkiem dla zdobycia wpływów, a depcze i poniza autorytet Tory, gdy zachodzi ku temu potrzeba partyną.

תורה המורה לדרך הנכונה של ביהושע בן נון
בדרך הברית לתורה מבימים
דר. משה יוסמן.

Częściowe unieważnienie wyborów do Rady miejskiej.

Protest Blok Mieszczańskieg przeciw wyborom do Rady miejskiej, przeprowadzonym dnia 10 grudnia 1933 został przez władze nadzorcze częściowo uwzględniony. Na 7 protestów przeciw wyborom w 7 okręgach uwzględniono 3 protesty, unieważniając wybory w okręgu I, VIII i IX. W okręgach tych Blok Gospodarczy uzyskał przy poprzednich wyborach 5 mandatów, a Blok Socjalistyczny 6 mandatów.

W okręgu I uprawnionych do głosowania jest 1793, a przy wyborach oddano 1327 karte. Na liście Nr. 1 (Blok Gospodarczy) oddano 722 głosów, na liście Nr. 2 (PPS i Bund) 605 głosów.

W okręgu tym lista Nr. 1 zyskała 2 mandaty, a lista Nr. 2 — również 2 mandaty. Z listy Nr. 1 zostali wybrani: inż. Czesław Letcher i Stanisław Smalec, a z listy Nr. 2 Ignacy Jasicki i Adam Zaleski.

Okręg VIII (3 mandaty). Uprawnionych do głosowania jest 1413. Głosowało 862. Na liście Nr. 1 padło 369 głosów (1 mandat), zaś na liście Nr. 2 493 głosów (2 mandaty).

Z listy Nr. 1 został wybrany Stanisław Komusiński, z listy Nr. 3 Dawid Batist i Franciszek Mrozek.

Okręg IX (4 mandaty). Uprawnionych do głosowania jest 1857, a głosowało 1164. Lista Nr. 1 zyskała 545 głosów (2 mandaty), a lista Nr. 2 619 głosów (2 mandaty).

Z listy Nr. 1 zostali wybrani Jan Lis i Jadwiga Bodeniówna, a z listy Nr. 2 Dr. Ciotkowska i Izak Grünbaum.

Zgodnie z odnośnymi przepisami ustawy odbędą się w drugiej połowie marca ponowne wybory w powyższych trzech okręgach na podstawie starych list wyborców i przed temi samymi komisjami wyborczymi.

Brak kompletu...

Pan prez. Marszałkiewicz zwołał komisję budżetową oraz kilku nowych radnych, które rozpatrzenia budżetu na rok 1934-5. Ale panowie radni jakos nie przyszli. Drugie podobne zaproszenie miało ten sam skutek — Wobec tego p. Marszałkiewicz zaprosił Radę na czwartek dnia 8 bm. dla uchwalenia budżetu bez uprzedniego rozpatrzenia go przez komisję budżetową.

Adwokat

i obrońca w sprawach karnych

Mgr. Teodor Simche

otworzył kancelarję

w Tarnowie, Krakowska 3 -- Tel. 290

Z okazji zaręczyn p. Andzi Steinbock z p. Nataniem Wachsem gratuluję i życzy pomyślności
Jakob Gans

Kochanej kuzynce Andzi Steinbock z okazji zaręczyn z p. Nataniem Wachsem serdecznie gratuluję.
Cesia Steinbockówna z narzeczonym.

PODZIĘKOWANIE.

W Panu Drowi Feiłowiu za sumienne wyleczenie Mani Eichenholz ze skrzepu poporodowego oraz akuszerkę p. Zwickowej za pomoc i troskliwą opiekę podczas porodu wyrażają tą drogą najserdeczniejsze podziękowanie

Abrahamowie Eichenholzowie
ul. Urwana 3.

Fundusz łączuchowy Zakładu sierot żydowskich.

P. Zygmunt Fleischer składa 10 zł. i wywza do złożenia odpowiedniej kwoty pp. Hermana Fluhr, Wilhelma Rubina i Artura Jortnera.

P. Isak Schönfeldt składa 10 zł. i wywza do złożenia odpowiedniej kwoty pp. Wilhelma Lichtblau i Romana Jortnera.

P. Dr Fleck składa 10 zł., p. Józef Maschler 10 zł., p. Dr Goldstein 5 zł. i p. Dr Schönfeld 5 zł.

Bialik po polsku.

W jednym z ostatnich numerów „Opinię” ukazało się zapowiadanych przedtem kilka wierszy Bialika w tłumaczeniu Romana Brandstadera. Tłumaczenia te zwróciły uwagę zwykłego czytelnika gazety przez to, że były poprzedzone wstępem tłumacza, w którym tenże wskazuje na trudności tłumaczenia na „mowę europejską”, a w szczególności na język polski wierszy Bialika, „do których czerpał genialny poeta poematyczną skarbnicę językową z niezastąpionego słownictwa starych ksiąg żydowskich”, gdyż „Bialik jest najbardziej hebrajskim poetą w całej literaturze hebrajskiej” — a jego język jest „wytworem wszystkich kardynalnych składników kultury żydowskiej w całej przestrzeni dziejów”. Tłumacz podjął się tłumaczyć „nie słowa lecz poezję” (podkreślenie tłumacza).

A więc zadanie nie było jakie dla tego, który sobie takowe stawia cele i tak gruntownie zna autora. Czytnik więc czyta uwalnie, i doznaje rozczarowania.

Żeby tłumaczenie było wierne, „dosłowne”, jego nikt nie wymaga, ale wymaga się, by duch był oddany i piękność wiersza, by osiągnąć przynajmniej w przybliżeniu podobne wrażenie, jak z oryginału. Tłumacz — tłumacz nie opowiadał już jeszcze nie opowiadał do tego stopnia języka oryginalnego. Weźmy dla przykładu wiersz „Do piaszyny”. Jest to wiersz, którym Bialik zadebiutował. Jednym z wielu jego walo-rom jest skromność i prostota, gdy tymczasem tłumaczenie odznacza się przesadną frazeologią, wyszukany wyrazami, nowotworami i językowymi. „Majim bahrim” tekstu (poprostu: woda czysta) nazywa się tu „woda rzeźniwa” (rymuje się do spływa) — „w blawych błękitach” (rymuje się do: witać) jest odpowiednikiem „gór i pustyni” tekstu i t. d. Często gesto i znaczenie wiersza w przekładzie odbiega daleko od tekstu. „Lec, piaszyno do twoich gór i pustyni, zszedłś, że opuściłś mój namiot, bo gdybys ze mną zamieszkała także ty, piaszyno—spiewaku, plakałabyś, grodz plakałabyś nad losem do mojego podobnym” — w dosłownym tłumaczeniu zwrotka, to w wierszu brzmi: „bo ja zła tylko mogę cię witać i skarga gorzką i niepokojem”.

A już raz i ta dowolność w drugim wierszu. Odkrył miem twojem skrzydłem jasnym”, którego tłumaczenie posiadamy już od dawna w Bromberg-Bytowskim. „Weź mien pod Twoje skrzydła jasne” (fakt nie mówi nie o jasności). Jest to wiersz, jeżeli go pojąć jako miłosny, to jest bezosobowy, do nikogo specjalnie nie zwrócony (mimo odmianny żeńskiej), ale raczej cichą skargą nad utracą młodości, bez miłości, której pragnie. A tymczasem uderza nas nagle w tłumaczeniu „powiedz mi” (rymuje się do: mija) lub obcesowe „powiedz wreszcie”, czego niema w tekście oryginalnym, a w tłumaczeniu mocno psuje nastrój tego pięknego wiersza, nastrój lepieli oddany u Bromberg-Bytowskiego. To tylko parę przykładów.

Widać tłumacz nie dotrzymał kroku przyrzeczeniu, dany nam w pretensojnalnym wstępie, a świadcząc o odwadze, przekraczając świadomości że nieświadomie możliwości.

Dr Jezajasz Feig

TRYBUNA DYSKUSYJNA.

Problem chalurowy w organizacji sionistycznej.

Sa jeszcze ogólni sionisci, którzy nie mogą pogodzić się z faktem, że istnieje wprawdzie Organizacja sionistyczna — państwo żydowskie w drodze — ale że w tej organizacji ogólni sionisci tworzą odrębną partję ze wszystkimi właściwościami i funkcjami organizmu partyjnego. Doprowadziła do tego dyferencja poglądów na poszczególne kwestie, które wyłożyły się w dobre realizacji sionizmu.

Jestemy partją w Organizacji sionistycznej. Im bardziej rośnie siła oddziaływania w Organizacji sionistycznej — tem wyraźniej wydławia się misja ogólnego sionizmu — który musi przybrać formy organizacyjne, by jako zwarta całość stać na straży czystego, wolnego od obcych naleciałości sionizmu.

I dlatego należemy do partji ogólnosionistycznej, dlatego mamy odrębne konferencje partyjne, odrębne legitymacje partyjne.

A chyba niewątpliwym wyrazem naszego odrębnego bytu partyjnego — jest coraz mocniej się umacniający Związek Światowy Ogólnych Sionistów.

Niezrozumiałem jest więc stanowisko tow. Hechta, który w „Diwrej Akiba (Nr. 1) dziwi się, że z artykułu mojego o dwóch konferencjach chalurowych, przebiega tendencja, która tu i ówdzie przyjmuje się w szeregach ogólnosionistycznej, tendencja, której ukoronowaniem ostatecznem byłoby przeistoczenie organizacji ogólnosionistycznej w partję”.

Zdaje się, że w tem nastawieniu „Akiby” do Organizacji ogólnosionistycznej tkwi gwałtowny ideologiczny, który wbiły został między dwie organizacje młodzieży ogólnosionistycznej.

I sąd konkluduje śmiało tow. Hecht, że „Hechaluc Haklal Cjoni”, powstał ze względów oportunistycznych, dla interesów partyjnych. „A jeżeli „Akiba” nie uznaje „interesów partyjnych”, to w czym interes powstała ta organizacja? W jakim stosunku pozostaje „Akiba” do partji ogólnosionistycznej, która przecież istnieje i działa jako partja, bo ogólny sionizm nie jest dziś abstrakcją, lecz krystalizuje się w konkretnym programie ogólnosionistycznym.

My wierzymy, że interes partji ogólnosionistycznej jest interesem Organizacji sionistycznej, jest interesem sionizmu. A w naszej walce o hegemonję ogólnego sionizmu w ruchu sionistycznym musimy się posługiwać wobec wzrostu frakcji środkami zaczerpniętymi z arsenału partyjnego. Musimy się rozpychać w gestwinie frakcji i frakcyjek, a możemy to tylko czynić jako zorganizowana całość — jako partja.

Ne oportunistom każ! Wam i nam pracować nad stworzeniem nowych organizacji młodzieży ogólnosionistycznej.

I nie oportunistom zmusił nas do stworzenia odrębnej organizacji chalurowej „Hechaluc Haklal Cjoni”. Rozbito jednolitą niegdyś organizację młodzieży sionistycznej „Haszomer Haczair” — nie ze względów oportunistycznych, lecz dla interesów partyjnych — dla interesów sionizmu.

Dlatego „Akiba” nie pozostaje w jednolitej organizacji młodzieży sionistycznej! Dlaczego nie tworzy „ponadpartyjnej” organizacji młodzieźczej, złączonej z Haszomer Haczair, Gordjon i Droru, Akiby i t. d.

Dlatego „Akiba” posłała wygórną drogą i przyłożyła rękę do frakcyjnego rozbitcia młodzieży sionistycznej! Tow. Mosze Hecht przynajmniej. Prawdą! Były na zjeździe chalurowym we Lwowie trzy referaty: Haszomer Haczair, Gordjon i Akiby. Różne są sionistyczne światopoglądy i to musiało znaleźć wyraz także na konferencji org. „Hechaluc”. Ale właśnie naszym celem jest mimo rozbieżności poglądów utrzymać i kontynuować poczucie przynależności do jednego narodu, że mimo wszystko co nas dzieli, jesteśmy armją we wspólnym obozie, że wszystkich nas sprzega wola wyzwolenia narodu”.

Niestety ta idylla w „Hechaluc” wcale nie istnieje. Rozbieżność światopoglądów między uczestni-

kami ostatniej konferencji chalurowej we Lwowie pogłębia się coraz bardziej i z chwilą, gdy zwycięży na tej konferencji kierunek autonomistyczny, gdy hasła polityczno-partyjne rozdwojone zostały w długich rezolucjach, a w 90 procentach lewicowa większość zakładała się na „bezpartyjność” Hechalucu — zburił połaś sionistyczny „Drór” cały gmach ponadpartyjnej „Hechaluc”. A kto wie, czy Haszomer Haczair i Gordjon pozostaną w „Hechaluc” — „bezpartyjnym”.

Jak może „Akiba” pozostawać w organizacji chalurowej, w której dominującą rolę odgrywa Haszomer Haczair, który na ostatniej konferencji chalurowej miał 30 kilka procent mandatów, a o której tow. Singer w Nr. 12 „Diwrej Akiba” wyduje z okazji dwudziestolecia Haszomer Haczair — następującą opinię:

„Światopogląd marksowski zacząłby Szomromi nad ujęciem ostatecznego celu sionizmu, który widzi on w skupieniu przeważającej części narodu żydowskiego i członku dwunarodowego społeczeństwa socjalistycznego w Palestynie...” albo... „nie widzi też Haszomer Haczair innych czynników w życiu jak tylko walkę klas, to czego się z tą teorią nie da pogodzić, pomijając milczeniem...”

„Haszomer Haczair skoncentrował myśli i uczucia młodzieży na obcych ideałach, odwrócił młodzież od żydostwa, podważył znaczenie historycznych wartości narodowych, widział w żydostwie pustkę. A pustkę tą zapełnił idea socjalistyczny, której podporządkował cały swój światopogląd”.

Przećwił w tym samym organie Akiby czytelniku, dopiero że Hechaluc Akibe i Haszomer Haczair sprzega wola wyzwolenia narodu” — a potem czytamy w tymże organie, że „droga Haszomeru Haczair to nie droga awangardy narodu, ale — ucieczka od narodu”, — że „jesteśmy dziś świadkami zupełnego bankructwa Haszomeru Haczair w żydostwie”.

Co więcej: towarzysze z Akiby nawet nie wierzą w poprawę Haszomeru Haczair, bo jak twierdzi Diwrej Akiba — „nie uratują go zasile ostatnio zmiany odnośnie zaakcentowania momentu narodowego w wychowaniu i zasadach ideologicznych”.

A teraz się pytamy: czy może ogólny sionizm należeć do jednej organizacji chalurowej razem z tymi, którzy droga, to nie, droga awangardy narodu — ale ucieczka od narodu”. A czemuż ma być chalu, jeśli nie awangarda w walce o wyzwolenie narodu? Czyż wobec takiego światopoglądu tych organizacji chalurowych, które wchodziły w skład Hechalucu nie było koniecznością umiłowienie młodzieży ogólnosionistycznej policja własna droga — którą była właśnie droga awangardy narodu? Hechaluc Haklal Cjoni powiedział czyn realizatorów z światopoglądem ogólnosionistycznym, bo — jak to konkretyzował na XVIII Kongresie sionistycznym przez Wszczęstwowanie Związku Ogólnych Sionistów Dr Ignacy Schwarzbart — „ogólny sionizm, który w poważnej mierze jest reprezentowany w dziele odbudowy palestyńskiej, nie zamierza w dziedzinie chalurowej odgrywać roli szupczelnej, niż inne grupy. Obalwszy tezę, że w Palestynie można być członkiem jedynie wówczas, jeśli się jest sionistą i podporządkować się teorii walki klasowej, stworzyliśmy typ chalurowy ogólnosionistycznego, a nasz ruch młodzieży stał się rozstrasta”.

Niechże więc i towarzysze z Akiby pamiętają o tem, że miast wywoływać pracy nad nawracaniem Szomru, którego i tak „nie uratują zasile ostatnio zmiany odnośnie zaakcentowania momentu narodowego w wychowaniu i zasadach ideologicznych” — winni znaleźć się w Hechaluc Haklal Cjoni — razem z tymi, z którymi wspólnie mają poglądy i z którymi razem stworzą poleżną i niezłomną awangardę narodu.

Dr Chomet

nistyczny itp., ale my z naszej strony pytamy się, dlaczego Egzekutywa jest ekspozytą jednej tylko organizacji młodzieży, w chwili, gdy najwyższa władza, jaką jest konferencja krajowa, uznawała równość obu organizacji młodzieży na naszym terenie i to bez wszelkich warunków.

Mówi się i szermuje pojęciem „dyscyplina”. Trzeba jednak rozumieć, że istnieje pewna granica, której przekroczyć nie wolno żadnej ze stron, nawet w imię tej dyscypliny.

Przekroczyła tę granicę Egzekutywa, bo na ostatnim kongresie w Pradze, zawarła pakt z K. K. L. w sprawie osiedlenia członków kibucu z jednej tylko organizacji młodzieży. Chyba Egzekutywa знаła odnośną uchwałę konferencji krajowej.

Egzekutywa jako wykladnik woli całej organizacji, nie może być wykladnikiem jednej organizacji młodzieży.

Nigdy nie zgodziliśmy się na porównanie roli Egzekutywy do „jedynego owieczki biednego”, jak to chce uczynić autor artykułu w „Diwrej Akiba”.

A fakt, że inne Egzekutywy zawarły pakt z K. K. L. w sprawie osiedlenia kibucu „Hanoar Haczair” nie uprawnia jej do ignorowania uchwał konferencji krajowej i w sprawie równości obu organizacji młodzieży na naszym terenie.

Jednostrojnym zaś paktom, zawartym na kongresie ostatnim, nie uszanowała Egzekutywa zasady równości obu organizacji młodzieży w naszej dzielnicy.

To że młodzież jest rozgoryczona i mimowolnie w swym zapędzie młodzieźczym przekracza granicę dyscypliny.

Nie będe tutaj argumentował słuszności naszej sprawy w sposób tak demagogiczny, a obliczony chyba na brak krytycyzmu i łatwości czytelników, jak to czyni autor artykułu w organie „Diwrej Akiba”.

Nie wiem, kto „siał orla”. ale wiem, kto szczeni mimo oporu kibucu chciał zniszczyć wspólnie rękami wyhodowany plon, kto owoc zaniżył sztucznie chwasłem rozłamu.

Twierdzi się stanowczo, że większość tego pierwszego kibucu w Petach Tikwie, kibucu „Hanoar Haczair”, w chwili rozłamu, to członkowie organizacji sionistycznej z zachodniej Małopolski i Śląska, którzy mają moralne prawo żądać pomocy od swych władz naczelnej — od Egzekutywy, w chwili, kiedy chodzi o ugrontowanie ich bytu.

Egzekutywa jako władza nie może w stosunku do żadnej ze stron kierować się uczuciem litości i winna przede wszystkim stać na straży uchwał, a gdy te zasile narasta, naraża się na ciężki zarzut sionistyczności.

A teraz sprawa druga — złamanie dyscypliny w związku ze zjazdem chalurowym „Klal Cjoni” w Tarnowie. Chalu „Klal Cjoni”, organizacja stamsionistyczna, zwraca się do Egzekutywy z prośbą o uznanie jej i tutaj natrafia na nieczem nieuzasadniony, przynajmniej w jej pojęciu — opór.

I młodzież się buri przynajmniej że nieuzasadnioną krzywdę jej wyrażoną i zwoluje zjazd, na którym omawia kwestję ruchu chalurowego stamsionistycznego.

Przynajmniej, że jest to może złamanie dyscypliny, ale nie wolno Egzekutywie zbyt pochopnie postępować, musi młodzież rozgoryczoną rozumieć i traktować ją jak na władze nadzorczą, że tak powiem opiekunka — przystoi.

A śmiem stwierdzić, że udzielanie nagan nie jest należytym środkiem wychowawczym.

W końcu pewne pytanie: czy jest to słuszne ze strony Egzekutywy, że tendencyjne podaje treść uchwał konferencji krajowej i Rady partyjnej? Wiadomo, że na ostatniej konferencji krajowej uznano równość obu organizacji młodzieży na naszym terenie bez wszelkich zgół warunków dodatkowych, dalej — że ostatnia Rada partyjna nie mówiła w swej uchwale, wyrażającej nagane za złamanie dyscypliny w związku ze zjazdem chalurowym „Klal Cjoni” wcale o tem, że złamano warunek, pod jakim uzyskano legalizację.

Dlategoż więc informuje się inaczej?

Konkludując co co wyżej napisałem, wiem, że rzucam ciężkie oskarżenie pod adresem obecnej Egzekutywy, korzystając jak to już na wstępie wspominałem z łamów „Tygod. Żyd”.

Cheć jednak dorzucić do dyskusji, toczącej się na łamach tegoż pisma nad problemem młodzieży, który mnie szczególnie obchodzi, zwłaszcza w związku ze zbliżającą się konferencją krajową kilka myśli.

Nie chcemy Calais!!!

Odrzućmy precz od nas wszelką myśli rozbitcia szeregów organizacji i mimo, iż władza naczelna w naszej dzielnicy wskazuje nam swem postępowaniem drogę do Calais, — my nigdy tą drogą nie pójdziemy. Mgr. J. Bienenstock

LEKCYJ GRY NA SKRZYPCACH

UDZIELA
ARTUR OPOCZYŃSKI

absolw. wyż. uczelni w Berlinie klasy prof. Flescha.

LEKCYJ GRY NA FORTIEPIANIE

UDZIELA
p. OPOCZYŃSKA

nauczycielka z dypl. wieśnickim

Zgłoszenia: TARNÓW, Mościckiego 17-

Nie chcemy Calais!

(Artykuł dyskusyjny w sprawie młodzieży)

Nie mam zamiaru wdziewać w nym niniejszym artykule togi obrony tow. Dr Chometa, zaatakowanego w artykule tow. Neigera, jaki ukazał się w o. ostatnim numerze „Tygodnika Żydowskiego”. Wobec tego jednak, iż autor artykułu strzelał w stronę ruchu Hanoar Haczair, a tyko tyko w tow. Dr Chometa — uważam za swój obowiązek jako zaatakowany członek ruchu Hanoar Haczair zabrać głos w niniejszej sprawie.

Na wstępie stwierdzam z zadowoleniem, iż tow. Neiger zmienił swoje zdanie co do problemu „starych i młodych” w organizacji sionistycznej.

W Nr. 24 „Tyg. Żyd.” z dnia 30 czerwca 1933 pisze w tej samej materii tow. Neiger: „iż nie tylko między starszymi a młodszymi, lecz nawet między młodzieżą a młodzieżą istnieje przepaść, która powstała już zapewne nie z naszej winy”.

W ostatnim zaś artykule pisze tow. Neiger słowa następujące: gdzie więc jest konflikt między starymi a młodymi? Jeżeli istnieje jakiś konflikt, to

jedynie wśród młodzieży samej itd. Istotnie wielka zmiana poglądów, z której nam jedynie cieszyć się wypada.

Lecz nie o to mi w tej chwili chodzi.

Cheć obecnie skorzystać ze sposobności i to tocząc się na łamach „Tyg. Żyd.” — inicjuję tow. Dr Chometa dyskusję w sprawie młodzieży, wypowiadając się i poruszając między innymi problem, szczególnie dla nas „Hanoar Haczair” ważny, ze względu na zbliżającą się konferencję krajową Org. Sjon, a mianowicie problem osiedlenia pierwszego kibucu naszego w Petach Tikwie w ramach akcji „Mifal Uzsizkin”.

Dla informacji podaje, że Egzekutywa Organizacji Sionistycznej w Krakowie zawarła układ z Centralą K. L. na podstawie którego sionizowanie mają być 50 rodzin z organizacji „Akiba” w „Kfar Uzsizkin”.

Mówi się wiele o dyscyplinie. Zarzuca się nam, iż wprowadzamy anarchie w szeregi organizacji sjo-

